

მზი

№ 46

წელიწადი
პირველი
1913

წლიურად 7 მანეთი
ნახევარი წლით 4 მანეთი
თვეურად 4 აბაზი

ცალკე ნუმრის ერთი შაური.
წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილ-
ნაწილად გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი და-
ნარჩენი კიდევ ნაწილნაწილად. საზღვარგარეთ წლიურად
14 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვეურად 6 აბაზი.

შაბათი, 28 დეკემბ.

მისამართი: Кутайский редакторский
„მზი“
Ивановская, д. Чилалов.

ყოველდღიური გაზეთი

ტელეფონი № 149.

„რადიუმი“

შაბათს, 28 დეკემბ. ახალი პროგრამა:

კატე-ჟურნალი.

II.
კაცი-მზეცი.

(ქალის პრეტენზია)
დრამა 6 მოქმედი. ფერადები.

III.
დაკარგული ბედი.
კომედია.

ორშაბათს, 30 დეკემბერს, სხვათა შორის.

ს ა ტ ა ნ ე ლ ი

დრ. 3 მოქმედება.

1913 წლის 20 ნოემბრიდან

ქალ. ქუთაისში ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების

ქუთაისის განყოფილება

გახსნა საკუთარი

ს ტ ა მ ბ ა

სტამბა საუკეთესო-თ. მოწყობილია და იღებს ყოველგვარ სასტამბო საქმეს—ქართულ, და რუსულ ენებზე.

დრამა
ბიბლია
ტრაგედია
მოთხრობა

გამოცემა
ს. მ. კირსკოვსკი
და
ბ. გ. მანუილი

ბუმბა
ფლანელი
ვიგონი
მოტოლონკა.

ვიღებულისა დიდგული
საზამთრო
საქონელი

კოტიკი
პლიუნი
ველვუტი.

შაბათობით იყიდება
ი ა შ ა ტ
ნ ა ტ რ ე ბ ი.

ველვუტი
გენლია
ილელო
ფლორა.

ყოველდღიური საკოალიტეო და სალიტერატურო გაზეთი

„მ რ ი“

ხელის მოწერა მიიღება 1914 წლისთვის

გაზეთს ახალი მონაწილეობის მიღება ნებისმიერ პერიოდში, შედეგის-
ტყა და კარგადესი.

გაზეთის ფასი:

ერთი წლით 7 მანეთი.
ნახევარი წლით 4 მანეთი.
ერთი თვით 4 აბაზი.
და ცალკე ნუმრის 1 შაური.

გაზეთის წლიური დასაცემი ფასის გადახდა ნაწილ-ნაწილად შეიძლება ამ
სახით: ხელის მოწერის დროს—სამი მანეთი, პირველ მისს—ორი მანეთი და
პირველ ექვსი თვისა—ორი მანეთი. საზღვარგარეთ გაზეთი წლიურად ღირს
14 მ., 1/2 წ.—8 მ., თვეურად 6 აბაზი.

საფოსტის მასწავლებლებსა და საფოსტის უფასო წიგნსაცავ-სამკითხველოებს გაზე-
თი ეთმობათ წლიურად 5 მ., ნახევარი წლით 3 მანეთად და თვეურად 3 აბაზათ.
მისამართი რედაქციისა და კანტორისა: Вулань, редакция газ. „МРИ“ ამ მისამარ-
თით უნდა გამოიგზავნოს დასაცემი ფულიც და სხვ. ივანოვის ქუჩა.

შვილები: ნინო, თამარ, მარიამი, ალექსანდრე და დავითი, მეუღლე მარ-
იამი, რძლები—პროსკოვია და მარიამი, ძმისშვილები თამარ და ნიკო-
ლოზი და სძებები—თადეო ალექსანდრე ვანაძე, გიორგი ქორჭაშვილი და
ლოანგინოზ გრიგოლია აუწყებენ წათესათა და ნაცნობთ, რომ განსვენებული
სიმონ ბესარიონის ძის დედო-
ბერიამის

გამოსვენება (საკუთარი სახლიდან, ოპიის ქუჩაზე) დანიშნულია შა-
ბათს, 28 დეკემბერს, დილის 10 ს. დაკრძალვა მოხდება არქილის გო-
რაზე ბაგრატიონის ტაძრის ვილიდან. პანაშენი ყოველდღე საღ. 6 ს.

ქუთაისი.
თ. მთავრიშვილის და ანს.
წიგნისა და სავსცელარიო-ნივთების მაღაზიაში

იყიდება ყოველგვარი სახელმძღვანელო ქართულსა და რუსულ ენაზე
შედგენილი, მაღაზიის მუდმივ მოსდის ახალი-ახალი რუსული და ქარ-
თული წიგნები, როგორც რუსეთის ცნობილი ფირმებიდან, ისე საქარ-
თლოს ყოველი კუთხიდან—დაბეჭდვისათვის.
პროგრესის მოთხოვნის მიხედვით დაუფინანსებელია.
მაღაზია ღებულობს ხელის მოწერას ყველა რუსულსა და ქართულ თურ-
ნალ-გაზეთზე.

18 დეკემბრიდან
დაიწყეთ ხელის მოწერა

თა ეკლამის (ი. ცინცაძის) მოთხოვნითა მეორე ტომის გამოცემად
წიგნი შეიცავს 400—500 გვერდს დართული ექვსივე ავტორის სურათი,
ფაქსიმილე და კრიტიკული განხილვა.
წიგნი გამოიცემა ავტორის სურვილად და ლაბაზით.
ხელის მოწერა მიიღება ბზნ თ. მთავრიშვილის, კ. ოცხელის, „პროგრესის“
წიგნის მაღაზიებში და კერძო ავტორთა.
ფასი ხელის მოწერისათვის ერთი მანეთი.
მიწერა-მოწერა მხოლოდ ავტორთან, შემდგენის მისამართით; ქუთაისი, კათოლიკე-
თა ქუჩა, სახლი ხოჯევანოვისა.
გამომცემელი აპ. ცინცაძე.

გამოშვებულია!!
ახალი მაპირიშები

ს ა მ ბ ა

20 ცალი 5 კაპ.

ეს მაპირიშები ჩაწერა-ბილია უზრუნველყოფილი რაც შედეგ-
ბას იძლევა შეგ საუკეთესო ხარისხის თამაქის ჩაწერისას.

იმიდგა უმეღბან

რადგანაც ჩვენი ეთიკეტების მიზანძიეთ ყაღბი ეთიკეტების კეთებას ბოლო
არ ეღება, საჭიროა, ყურადღება მიექცეს ფირმას და დამტკიცებულ საფა-
რიკო მარკას, საჭიროა, გაფრთხილდეთ, რომ არ შეიძინოთ მცირე ფასიანი
უფარგისი ჩვენი მიზანძიეთ გაკეთებული მაპირიშები, რომელსაც არაფერი
აერთო აქვს ჩვენს მაპირიშებთან არც გეგმოსა და არც თვისების მხრთ.

Т.Д. БОЗАРДЖИАНЦЪ СЪ С-ми.

ფირმა არსებობს 1858 წლიდან.

ს ა მ ბ ა

„გიორგი ფითლევისა“

გაღვირვების პრესკეტა, 21. თფილისის განყოფილება. ტელეფ. 12—28.

სრული მოწყობა: ელექტრონის სადგურებისა, გამართვა ელექტრონიტ გა-
ნათებისა, ტელეფონის ელექტრონული ზარების, კაბელი, გაფანა მუ-
რები ჩვეულებრივი და „გვერდოვის“ ყოველნაირი ელექტრონის გასამართა-
ვი მასალა,
ლაშქები და შობისხის პატრონები

ეკონომიური გასასურებელი ლამები „ტუნგსტამის“ 75% ეკონომიის დახარჯ-
ვით. გაირჩევა სიმკვრივითა და სიმტკიცით.

აქიმი

ი. ჩარქეაგი იღებს კანისა
და გვერდოვან ავამეც-
ფებს ახალ ბინაზე. მხოლოდ დილით
12—2 ს., საღ. 6—8 ს. სხვა დროს აქი-
მი საავამეცოვოა.

მისამართი: გაგარინის ქუჩა, პოლიციის
გვერდით, ფირალოვის სახლში. თ.

აქიმი

ქ. თ. ტყეშელაშვილი.
ღებულობს ავამეცოვებს
(შინაგანა, გვერდოვანი, კანის) ვიტუ-
შინის სახლი, ადთაქის უკან, პუშკინის
ქუჩიდან ტელეგრაფის შესახვევში. თ.

აქიმი

დ. ჯაფარიძე იღებს შინაგა-
ნის, ბავშვების, აგრეთვე ყე-
ლის, ცხვირისა და ყურის სნეულებით
ავამეცოვებს. თფილისის ქუჩა სახლი ნი-
გარაძისა.

ქართული პრესა.

„თემის“ საშობო ნუმერში იგ. გო-
გარეთლის წერილია მოთავსებული, სა-
დაც ავტორი 5 ძის მიერ გაზეთ „სიტუ-
ვაში“ მოთავსებული წერილის უპასუხებს.
იგი სწერს:—
„ეროვნული საკითხი ღირს იმით,
რომ ჩემს წინააღმდეგ გამოილაშქ-
როს სხვებთან ერთად ნ-ძემაც.
საყურადღებოა ნ-ძის ფელეტონში
რამდენიმე ალაგო, რომლებზედაც მინ-
და ცოტა ხანს შევიჩრდებ.
ერთგან ნ-ძე სწერს: „ჩვენში დიდი
თავისუფლება არის აზრისა ნაცონა-
ლურ კითხვებზე, ჩვენში იმყოფებიან

მომხრენი საქართველოს ტერიტორია-
ლური ავტონომიისა“ და სხვ.

მერე სად არიან ეს პირები? რატომ
არ იმსხი მათი ხმა! სად იცავენ „ისი-
ნი თავის აზრს? რატომ არ ცდილობენ,
რომ მათი შეხედულება ეროვნულ სა-
კითხზე ხალხის ყურს მისწდეს?

რა ფასი აქვს ისეთ აზრს, რომელიც
ცხრაკლიტულშია მოწყვედული?

ისინი გაუმეგებელი არიან და მათაც
გულობენ, სანამ ჩუმად არიან.

და თუ ხმა ამოიღეს, იცოცხლეთ,
მათ დღეს დააყრიან ზოგიერთი კალ-
მოსნები.

თანამოაზრეთა პატარა ნაწილი მოლ-
ჩილინებათ გადაქცეულან და ამას უბა-
ხის ნარიძე აზრის თავისუფლებას.

მეც მქონდა პატივი, სანამ მოლჩი-
ლინი ვიყავი ეროვნულ საკითხში, მა-
გრამ ახლა ამეყარა ეს პატივი.

რა ვუყოთ: ეროვნული საკითხი
ღირს იმით, რამ პატივი ამეყაროს.

მეტათ საყურადღებოა ნ-ძის წერი-
ლის ის ადგილი, სადაც ის „ინოროდ-
ცებზე“ ლაპარაკობს. „ინოროდცებმა“
ჩვენ წლობა გამოგვიცხადეს და ეს
ამტკიცებს, რომ ნაციონალურ კითხ-
ვაში ჩვენ სწორი პოზიცია გვიკირავ-
სო და სხ.

ნ-ძის ჩემზე უკეთ მოეხსენება შემ-
დეგი გარემოება: როცა „ინოროდცე-
ზე“ ლაპარაკი, ყოველთვის და ყველ-
გან მხედველობაში ყავთ ხალხის უმ-
რავლესობა და არა უმცირესი ნაწილი.

ნ-ძის „ინოროდცები“ კი ვინ არი-
ან? სომხის ხალხის უმრავლესობა, ან
სომხის დემოკრატია? არა, ეს „ინო-
როდცები“ გაბლავან სოლოლაკის სხვი-
ლი ბურჟუაზია!

სოლოლაკის სხვი ბურჟუაზიის მოს-
წონს ნ-ძის პოზიცია ეროვნულ კით-
ხვაში.

აქედან რა დავსვანა გამოდის? ის
რომ ჩვენი პოზიცია სწორიაო, ამ-
ბობს ნ-ძე.

ჩემის ფიქრით კი აქედან მხოლოდ
ერთადერთი დავსვანა: ნ-ძის ეროვნუ-
ლი პოზიცია არა თუ სწორი არ არის,
ქართველი ხალხისთვის დამღუპველია.

ნ-ძის ეროვნული პოზიციის მოწო-
ნება სოლოლაკის ბურჟუაზიისაგან ცი-
რას ნანინას ძალიან წააგავს „თამარ
ცხიერში“. დამინახლოს ერთადერთი
მგალითი ნ-ძემ, როდესაც სოლოლა-
კის ბურჟუაზიამ მოიწონა ის, რაც
ქართველი ხალხისთვის სასარგებლო
იყო. ამისთანა მგალითი არ ყოფილა
და არც იქნება.

ნ-ძემ ეს სოლოლაკის მდიდრები „ინო-
როდცებთ“ შონათლა და თავი მოს-
წონს: ჩვენი ეროვნული პოზიცია
სწორია, რადგანაც ესენი ზურგს გვიკ

მაგრებენო.
ნ-ძეს ჩემზე უკეთ მოეხსენება სო-
ლოლაკელების სისტემა და სულის-
კეთება და ამიტომ ცხადი უნდა იყოს
მისთვის ისიც, რომ სოლოლაკის ბურ-
ჟუაზიასთან შეკავშირება ღალატია
ქართული დემოკრატიისა, ერთი კი
არა თუნდა ათი დეპუტატიც რომ
წამოასკვნოს სათათფიროში ამ შეკავ-
შირებაში.

დ ე პ ე შ ი

სრულიად რუსეთის მასშტაბებზე
კრებაზე გადაწყდა საერთო შკოლის და-
ფუძნების იდეა.

მჭედლაძე.

სხალი ამბავი.

◆ შავიქვის მრეწველთა საბჭომ სამა-
სი მანეთი გადასცა ლაღაშში დაწვარ
გებრელთა ოჯახების სასარგებლოდ.

სასარგებლოდ, სხვა ჩვენი საზო-
გადო დაწესებულებანი და კერძო პირ-
ნიც მიზანძღვრენ ამ მავალით.

◆ 27-ს ღამით თერჯოლის წვრილი
კრედიტის ამხანაგობის სადგომს დასცემია
რამდენიმე შეიარაღებული ბოროტმოქ-
მელი, რომელთაც გაუტეხათ რკინის
კასა და წაუღიათ ყველაფერი: ფული
ვექსილები და ყველა საბუთი. წვრილი
კრედიტის ინსპექტორი ბ. გრ. ნიფა-
რაძე მარბის უფროსათურა წაიღინა
ადგილობრივ საქმის გამოსაკვევად.

◆ მომავალი წლიდან სოფლის სა-
ზოგადოებათა მთავრობის მამასახლისები
და სოფლების მამასახლისები დაქარავე-
ლი კაცები ღალატის მთავრობის განკარგუ-
ლებით აღარ იქნება, მოახსენება.

◆ სახუმარის ეპისკოპოსი ანდრია
უფაში გადაყავთ. მის ადგილზე ინიშნება
ადგენის საეპარქო ეპისკოპოსი სერგეი.

◆ 26 იანვარი ოზურგეთში კ. ყიფი-
ანის პატრისკლავით წარმოდგენას გამო-
ართვეს.

◆ 23 დეკემბრის საბოლოო დარა-
ჯის ერქვანძისათვის დ. სამტრედიიდან
ეწრის საზოგადოების სოფლის სამარ-
თველოში ტრუსლი გაუტეხიათ: გზაზე
მას სამი შეიარაღებული ბოროტგამზარ-
ხელი დასხმა თავს მოუკლავთ დარაჯი
ერქვანძი და რკინის გზის ლიანდაგზე
დაუდგიათ, თვით კი მიმალულან.

◆ მინისტრთა საბჭოში შეიტანეს
პროექტი კავკასიის ქალაქების თანა-
მდებობის პირობა წ წლით არჩევის შესა-
ხებ. ეს პროექტი ეხება ამ ქალაქებს,
სადაც საქალაქო თვითმმართველობა არ
არის შემოღებული.

ფიქრავი სამშოგლო ლიხა- ჩაშურაჩი.

17

ახალი გზა ჩვენს პოეზიაში.
გაგაძევა, ან. ჟიბი. № 45.

ამ ხანაში, მე უფრო მაინტერესებს
ერთი მოვლენა, რომელმაც ჩვენს პოე-
ზიაში სულ ბოლო ხანებში იჩინა თავი.
ჩვენი ხელოვნების დეკანდნის აშკა-
რათ შეამჩნევთ, თუ ქართულ თანამე-
დროვე პოეზიას გაეცნობით.

ჩვენი მწერლობა ყველა ერთა მწერ-
ლობიდან გამოიყოფა თავის ტონაქი
ტენდენციულობით.

ეს ადვილი ასახსნელიც არის: პო-
ლიტიკურად დამოუკიდებელი ერი, ერი,
რომელსაც დაწვრილ თავისუფალ ცხოვ-
რების კარები და რომელსაც არ ძალ-
უძს რეალურად გამოხატოს თავისი წა-
დილი არსებული პირობებისა გამო,
— თავის წყურვილს პოეზიის საშუალო-
ებით იკლავს: ან თავს მონათესა დასტი-
რის და ან ბრძოლის პირობებს სთხზავს...
ეს ერთადერთი ასპარეზია, რომელიც თა-
ვისუფრობა მისთვის და რაკი სხვა გზით
ვერ გამოასტუმროს სოციალ-პოლიტიკურ
ტკივნეულებს და სივალეს, იგი ამ პოე-
ზიის ასპარეზს მიმართავს. ეს ერთგვარი
შეგების იარაღია მისი ახლო მიზნისათვის.
აქიდან თვით პოეზიის მოტივიც ვიწრო
და წარმავალი; თუკი დღეს პირობებ-
ში ფრად საბატო, საყურადღებო.

გადაწყვეტილ დღეებში და სოცია-
ლურ-პოლიტიკურ კითხვები და ჩვენი
დღევანდელი პოეზია თავის მნიშვნე-
ლობას დაკარგავს და უბრალო ისტო-
რიულ მასალის ხასიათს მიიღებს.

დღეს პოეზიის უმეტესათ პუბლიცის-
ტური იერი აკრავს და მისი მნიშვნელო-
ბა, როგორც პუბლიცისტიკის, სადღე-
ისო კითხვებით განიხილება.

უშუალოდ სიმპტომატურად უნდა
ჩათვალიეროთ ის მოვლენა, რომ ჩვენში

◆ შორაპნის მარხისა და რაჭაში ფუ-
თი სიმინდი 8 აბაზით იყიდებოდა და კიდევ
შესაძლებელია ფასმა მოიმატოს.

◆ თფილისში 1 იანვრიდან ს. კაკა-
ბაძის რედაქტორობით გამოვა ყოველ
თვითური სამეცნიერო ჟურნალი — „ჩვენი
სიძველე“.

◆ პოლიტექნიკუმის ამშენებელმა
კომიტეტმა განიხილა პროექტი უმაღ-
რესი შენობის აგებისა. კომიტეტმა აღი-
არა, რომ დასრულებული პროექტის
შესადგენათ 2 1/2 თვეა საჭირო. გადა-
წყდა მოიწვიონ ვარშავის პოლიტექნი-
კუმის ამშენებელი ინჟინერი როგო-
რსკო, რომელსაც დეპუტატი უკვე გაუ-
გზავნეს.

◆ ბათუმის ნავსადგურიდან ნოემ-
ბრის განმავლობაში გაუზიდებთ 51,500
ფუთი ნავთი, 116,000 ფუთი ხილი;
443300 სხვადასხვა საქონელი და 2400
ფუთი შავი ქვა; შემოტანილია 7,900 ფუთი
ჩაი; 326,800 ფუთი ფქვილი; 31,100
ფუთი მარილი, 116,400 ფუთი რკინა,
1000 ფუთი ცემენტი, 16720 ფუთი
ტყის მასალა, 2050 ფუთი სიმინდი და
1,090,000 ფუთი სხვადასხვა საქონელი.

მოწყობილი ამბავი.

სოფელი იდეა. (ზემო იმერეთი). უზო-
მა გადასახალი ადგეს ამ სოფელს,
რის გამოც ხალხი დიდ გაჭირვებაშია.
აქ მდებარე მიწების სხვადასხვა სოფლის
გლეხებს ეკუთვნის და ფულს კი მხოლოდ
შიდამცხოვრებნი იხდიან, რომელიც
1904 წელს 952 ზ. 31 კ. უდრიდა
და ამ დამთ კი, თითქმის, ერთიორათ
იმატა ამ გადასახალმა, ვენახები გახმა
და გაჭირვება მოუსაღვლობის გამო ერ-
თიორათ გაორკვედა.

იდეა გეგმა.

პოლკა გვილით იგაღი

კვლავ იმედი და გვიდგება სასურ-
ველი დრო, როდესაც ჩვენი მოსწავლე
ახალგაზრდათა თავისუფლებას იმ სამე-
რსებინა მდგომარეობიდან, რომელშიც
ის კაი ხანა ანგარიშობოცემოთ, უა-
ზროთ იმყოფებოდა და რომელსაც მისი
ჭირისუფალი — ქართველი ერი გულის
ტკივნეულით, უიმედოთ შესცქეროდა.
სიამოვნებით წაიკითხე წერილი კიე-
ვიდან, სადაც ქართველს მოსწავლე ახალ-
გაზრდას აკად. მარის დღესასწაული
გაუღებია: არა საგვს ქიბეძითა და
უაზრო „ტრასტებით“ მიგვებიათ ისი-
ნი თავის მასწავლებელს, არამედ მო-
ხსენებებით. შესაძლებელია, ეს მოხსე-

პოეტები თვის ლექსებს ყოველდღიურ
საპოლიტიკო გაზეთებში ათავსებენ.

მეტყვიან: მათ სხვა გზა არა აქვთ,
მაგრამ არც ეს არის ერთადერთი მი-
ზეზი აღნიშნული მოვლენისა.

საქმე ის არის, რომ პოეტი არსები-
თად მოქალაქეთ გამოდის და ამა თუ იმ
პოლიტიკურ პარტიის ორგანოში ათავ-
სებს დღიურ პირ-ვარამზე თავის ლექ-
სებს.

ეს შემოქმედება მართლაც რომ სად-
ღისოა, სავსებით და თქვენ შეგიძლიათ
მასშიც იგივე ამოკითხოთ, რასაც კით-
ხულობთ გაზეთის „მეთაურში“ ან მის
ქრონიკაში.

გაზეთის მარტო სადღისო მნიშვნელო-
ბა აქვს, იგი მარტო მიმდინარე კითხვებს
არკვეს და დღეის ნუმერი ხვალ თით-
ქმის ყოველგვარ მნიშვნელობას კარგავს
და მარტო ისტორიულ მასალათ თუ გა-
მოდგება. ასეთივეა გაზეთების პოეტთა
შემოქმედებები (უმეტესობის) და ამიტომ
იგი მალე ჩნდება და ისევე ჩქარა ქრე-
ბა. აქ არც ერთი პრობლემა ღრმად
განცთილი და გაგანმარტებული არ არის
პოეტის ინდივიდუალობის მიერ.

მას საამისოთ არც კი სჭირია გრძო-
ბისა და ფიქრის ამტკველები, რადგან
მის წინ პრობლემა გადაჭრილია იმავე
პოლიტიკურ ჯგუფში და იმავე გაზეთში
განმარტებული.

ამიტომ, რამდენათაც მას არ უხდება
პრობლემის ინდივიდუალურად დამუშა-
ვება და რამდენათაც იგი სხვის გზას პი-
ყვება, წინასწარ გამოზილს, იმდენათ
ინტუიცია მკრთალია, ვნება ფსიხოლო-
გიურათ არ განცთილი.

იმდენათ იგი ხელოსანია და არა ხე-
ლოვანი.

აი, ამგვარ ხელოსანების გამოვლენა
წარმოშვა ჩვენი ახალი მწერლობის დე-

ნებები არ იყო უნაკლულო, როგორც
კორესპონდენტი გადმოგვცემს, მაინც
საგულისხმოა, იმედის აღმძვრელი. არა
ნაკლებ საგრძნობელია ხარკოველი ქარ-
ველი მოსწავლე ახალგაზრდობის მოქ-
მედება, რომელსაც მათ თავისი მკერე
საშუალებიდან წვლილს გზავნიან სამშო-
ბლოში, რათა არ დაიკარგოს დიდებული
ილიას სახლი. დღითიდღე მოაქვს გაზე-
თებს ასეთი სასურველი ამბები. ვრწმუნ-
დებით, როგორ იღვიძებს მოსწავ-
ლე-ახალგაზრდა, როგორ უბრუნ-
დება იმ სანეტარო დროს, როცა სტუ-
დენტობა ნამდვილი მატარებელი ხდება
თვის სახელის, ერის დიდების, სიამაყის,
მისი იმედისა. ამ დროს პატარა დისო-
ნანსი შემოაქვს აუფის ინკლდენტს, და
მწამს, რომ ეს ფაქტი მწარე მოგონებით
დარჩება მათ ცხოვრებაში, მაგრამ კე-
თილი დაფარავს ამ ერთ ცულს.

საგულისხმოა, ვაზ. „ДЕН“ შა ვინ-
მე რუსი — სტუდენტის წერილი. ის ამ-
ცნობს საზოგადოებას, რა გამოცოცხ-
ლებულია რუსეთი და მისწრაფებანი იმა-
დებიათ უკანასკნელ ხანებში სტუდენ-
ტობაში. მაგალითად, შექმნა ისეთი დი-
დებული საქმის, როგორც არის მოსწავ-
ლე ახალგაზრდობისათვის „სტუდენტების
სახლი“, იწვევს როგორც ამხანაგებს,
ისე საზოგადოებას მის განსახორციელებ-
ლათ. შრომით დაღლილი სტუდენტი,
ამბობს ის, აღარ წავა სხვაგან, ის მია-
შურებს სტუდენტების სახლს, სადაც შე-
ხვედრა ამხანაგებს გაუზარებს აზრებს,
გაიგონებს მუსიკას, სიმღერას, სული-
ერათ დასვენებს, იგრძნობს მჭიდრო
წრფელ კავშირს. აქ ექნებათ მათ ბანკი,
რომ გაჭირვების დროს იხსნას სასოწარ-
კვეთილები მისული ახალგაზრდა, სა-
მკითხველი და სხვა... შორს არ მიდის
მაგალითისათვის... აქვე ჩვენ მეზობლათ,
ამბობს ის, პეტერბურგიდან რამდენ-
სამე მანძილის სიშორეზე ჰელსინგფორგ-
ში არსებობს ასეთი სახლი. მოსწავ-
ლეთა დაუღალავმა ენერგიამ და საზო-
გადოების თანაგრძნობამ, უხვმა შემო-
წირულობამ დიდხინიდან დაწყებული
საქმე 1910 წელს უკვე მოიყვანა სი-
სრულში. დღეს საუკეთესო ქუჩაზე
ამართულია უშველებელი შენობა წარწე-
რით:

„ჩვენს მუდებს უძღვის სამშობლო.“
ნუთუ ჩვენი მოსწავლე ახალგაზრდა-
ბა და საზოგადოება — განაგრძობს
ის — იმდენათ ღირსება სულიერათ და
ნივთიერათ, რომ გულგრილათ შესცქე-

კანდასი, ზერეგობა, ფუქსავატობა და
მისი განმეორებითი, სიმეტრიული ხასი-
ათი.

ეგ პოეტები სწორეთ გაზეთებისათ-
ვის არიან ზედამოჭრილი და ამიტომაც
არ გეჩხივებთ თვალზეში ან გაზეთებში
მათი გვარების ამოკითხვა.

აქ კონტრასტი არ არსებობს გაზეთის
მასალის იდეებს შორის, არამედ სრული
სიმეტრიულობა, მწყობრობა და ჭარბო-
ნაობა. ამ გვარების ამოკითხვა
არ გაგვიკირდებათ ამა თუ იმ განსა-
ღვრულ გაზეთში, მარა თქვენს განცდი-
რებას საზღვარი არ ექნება, თუ ამა თუ
იმ პოეტს გვარი მეორეს გაზეთის ფურც-
ლებზე იხილეთ, იმ გაზეთის, რომლის
პოლიტიკური მრწამსი სხვა, ვიდრე ანიშ-
ნული პოეტისა.

თქვენ უშუალოდ გაიკვირებთ ევლა-
შვილის საერთო ხასიათის ლექსები
რომ მესამე დასვლათ გაზეთში ამოკით-
ხით და ასევე გაიკვირებთ რუსი პოე-
ტების, რომ „სახ. გაზეთში“, ან „ერ-
ში“ იხილოთ. აქ რაღაც გაუგებრობას
და შეუფერებლობას შეამჩნევთ.

ეს კი იმის მომსწავლებელია, რომ
დღეს მწერლებში ყველა უფრო იდრე
მის პოლიტიკურ მრწამსს ვარკვეთ, მა-
ნი პარტიულობა ყველაზე ადრე გვიჩინ-
ტერებს მკითხველებს.

მთავარი მიზეზი ამ მოვლენისა არის
თვით დღეის პოეტთა პარტიული დი-
ფერენციაცია და მათი მკრთალი, უსი-
ცოცხლო და მშრალი შემოქმედების
ტენდენციური ხასიათი.

ჩვენ ვიცით წინასწარ რას იტყვის ამა
თუ იმ მოვლენაზე ესა თუ ის პუბლი-
ცისტი და ასევე იმ კითხვა: რას გვეტყვის
პოეტი ამა თუ იმ ლექსში.

ეს მოვლენა ჩვენ ზევით ავხსენით პო-
ეტის მოტივების ობიექტურობით.

იგი პოეზია მარტოდენ გარე-
შე ნაშედეგ, ობიექტურად გამოსა-

— სახალაო განათლების მოღვაწეთა
კრება ამ დღეებში დაასრულებს თავის
მოღვაწეობას. დღევანდ-მასწავლებელთა
რიცხვი ექვსი ათასს აღემატებოდა.
— მინისტრთა საბჭომ მოიწვია ფი-
ნანსთა მინისტრის წინადადება რუსეთის
საერთიერთო კრედიტის საშენსიო კასის
შესახებ.
— ერთი მუშის დასაფლავების დროს
პეტერბურგში მუშებსა და პოლიციე-

რის მეზობლის წასაბამე მავალითს?
ნუთუ ჩვენი საზოგადოება თანაგრძნო-
ბით არ შეხვდება თავისი შვილების სურ-
ვილს, რომელთაც მოუწადინებიათ თავის
დაწყება იმ ბნელით მოკულის სულიერი
მარტოობისაგან და ნივთიერი დაუკმაყო-
ფილებიდან, რომელშიც ღრმად ჩაცვი-
ნულან?

არა, არ მჯერა! ამოლოებს თავის წე-
რილს ახალგაზრდა. მწამს, რომ ჩვენი
სტუდენტობა მხურვალე მონაწილეობას
მიიღებს ამ მიზნის განხორციელებაში,
არ ვვარგავ იმედს, რომ მშობლები გაა-
სწორებენ თავის შეცდომას, არ მარტოვ-
ბენ ანაბარათ შვილებს, თავისა გულ-
გრილობით არ მოუშვებენ საუკეთესო
მისწრაფებას. გვწამს, რომ მათთვის ძვირ-
ფასია ახალგაზრდა, როგორც სახუთი
საუკეთესო მომავლისა!

რა მწერა სიმართლეთა ამ ახალგაზრდის
სიტყვებში! დამახებრებული საყვედური
როგორც მშობლებსა, ისე საზოგადო-
ებისადმი! განა მარტო თვით არის დამა-
შავე ჩვენი მოსწავლე ახალგაზრდა, თუ
სულიერათ და ცემულათ? განა ჩვენ
აქ ბრალი არ გვიდევს?

თუ ჩვენს მოვლენობას მარტო საყვე-
დური შეადგენს მართლაც, რომ უნდა
გავასწოროთ ჩვენი შეცდომა, მივაქე-
ციოთ ყურადღება იმ ნაკლს, რის მიზე-
ზითაც ჩვენს შვილებს სასურველ პირო-
ბებში ვერ ვაყენებთ კრიტიკულის თვლით
შეხედვით ჩვენს მოვლენობას მათ წინა-
შე. როცა ბედაა გავვიღოთ — ახალგაზ-
რდა გრძნობს თავის აზრობას, დრო-
ებით ლალატს, ჩვენც გავუწოდოთ ხელი,
მაგრამ ჩავიკრათ უიმედობით მოკულო
გულში მბოლქო ტენი, წრფელი გრძო-
ბითა და თანაგრძნობით შევუდგეთ მათი
ახალი ცხოვრების სამიკვლის ჩაყრას.
გამოვიცვალოთ ჩვენ მშობლები, საზო-
გადოება, ისინი, ახალგაზრდაც და ერ-
თი აზრით, ერთი სულით ვიწყეთ მე-

ხულ მოვლენას მერყევლებს და
გონების თვლით არკვევს ამ ყველასა-
თვის ერთნაირათ ხილულს, ყველასათვის
ერთგვარ სატკივარს.

აქ ადვილი არა აქვს შინაგან განცთას,
შემოქმედების ღრმა ფსიხოლოგიურ
ცვლილებებს, სუბიექტურ მუშაობას და
ინდივიდუალურ თვისებებს.

აქ პოეტისთვის პირდაპირ აუცილებე-
ლია დამოს ის, რასაც გამოხენ მებრ-
ძნელი აქებენ. მისთვის აუცილებელია
გამოსავალი არსებულ უკუღმართობიდან
იმ გზით პოვოს, რა გზითაც იგი უკვე
უპოვნია პუბლიცისტებს ამა თუ იმ პარ-
ტიისა.

ამ ვალდებულებას საქმით პირნათ-
ლად ასრულებენ ჩვენი პოეტებიც.

ჩვენს საზოგადოებრივ ბრძოლას მი-
ყვება ფხედოვებ პოეტიც. აქ იგი რაღაც
ავტომატიურობა, პასიურობა. მისი შემოქმე-
დების აკტიუობის წყარო (და არა უბ-
რალო მასალა) საზოგადოებრივი მსვლე-
ლობის ტენდენციაა.

აქ შემოქმედი თვითონ ჯგუფია, რომ-
ლის ნებასა და აზრებს პასიურათ მის-
დევს პოეტის ქნარით.

ყოველი ანომალური მოვლენი ჩვენს
საზოგადოებრივ მსვლელობაში შემწეუ-
ლი, შესანიშნავი ხდება ამ პოეტთა შე-
მოქმედებაშიც.

ერთამგვარ ანომალიას უნდა მიეწე-
როს ჩვენში ამას წინააღმდეგობა
საზოგადოებრივი აზრის, რომელიც ეროვ-
ნულ დროშას უარყავს, ერს უბრალო
საშუალებათ, გადამავალ ფორმათ სთვლის
და საქართველოს დამოუკიდებლობისათ-
ვის ბრძოლა არა სწამს, მისი წინააღ-
მდეგი არის... საზოგადოთ მისთვის არ
არსებობს ეროვნული პრობლემა და ერ-
თადერთ ხსნას იგი ხედავს სოციალურ

ლებს შეტევას მათზე.
— პეტერბურგში მუშების მიერ მო-
წვეული ბარანცევის ორმოცი წლის სამწერ-
ლო მოღვაწეობის ოთხილე.
— პეტერ. გრადონაილიჩმა დებ.
ბადავს გამოუცხადა, რომ დეპუტატო-
ბის მოვალეობას შესრულებას შემდგ
იგი აღმინისტრაციულათ დატყვევებულ
იქნება.

შობა ახალი ცხოვრების მოწყობისა-
თვის ყველას გვირგვინა გამოუხილდება
როგორც მათ, ისე ჩვენ!

თვალისათვის ვაფრთხილას.

კოტე ყიფიანის

იუბილეზე გამო.

მოწყალეო ხელმწიფე! ქართული სა-
სტნო ხელოვნების აღორძინების ხანა
და ხანა მისი ბრწყინვალე განვითარე-
ბისა განუწყველი კავშირით გადამხული
გარსტანტინე დამიტრასისა ვაფრთხილას სა-
ხელთან.

ორმოცდახუთი წელიწადი შესრულდა,
რაც ეს შესანიშნავი მსახიობი გამოვი-
და ქართულ სცენაზე და თვისი ხანგძლი-
ვი, ნიჭიერისა და თავდადებული მო-
ღვაწეობით წაუშლელი კალი დარჯა
სამშობლო ხელოვნების ისტორიაში.

იმ რჩეულთა შორის, რომელთაც
ხელი შეუწვეს ეროვნული სცენის და-
ფუძნების და განმტკიცების — კოსტანტი-
ნე ყიფიანის პირველთაგანია.

ამ დიდმა მოჭირანულმა მსახიობის
ღვაწლის ასანიშნავით ქართულ დრამა-
ტიულ საზოგადოების 1912 წლის სა-
ზოგადო კრებაში დაადგინა იუბილე გა-
მართოს მას.

ამ დადგენილების თანახმით, საზოგა-
დოების გამოვლენა შეადგინა ცალკე
გამე კომიტეტი, რომელმაც საიუბილეო
დღესასწაული დანიშნა 1914 წლის 26
ანგანსათვის.

გაუწყებთ ამას გამე კომიტეტი და
გთხოვთ მონაწილეობა მიიღოთ ამ საი-
უბილეო დღესასწაულში და რაც შე-
იძლება ადრე აცნობოთ კომიტეტს —
რა სახით ინებებთ მონაწილეობის მი-
ღებას.

პროგრამა დღესასწაულისათვის თავის დრო-
ზე გაზეთებში იქნება გამოცხადებული.

ემანსიპაციაში. ქართველი ერის დიდი
წარსულის, მისი დამოუკიდებელი სახის
აღდგენა მისთვის ფიქცია და უარსყოფი
იდეალიც. მას არა სწამს ეროვნული
ბრძოლა და ამ ისტორიულ ფაქტის წი-
ნაშე, რომელიც აშკარათ მეტყველებდა
მუდამ, იგი განგებ თვალს იბრმავებს.
მას უნდა მარტო კლასობრივ-ანტოგო-
ნიზმზე და სოციალურ ბრძოლაზე აავოს
პროგრესის თეორია და ამით მაგლი
რეგი იმ მხარეთა, რომელთაც კლასობ-
რივი ფარგლები ვერ იტევს (რელიგია,
ფილოსოფია, ეთიკა, და სხვ.), მას უნ-
და ხელოვნურათ დაუკავშიროს მარტო
ეკონომიურ საფუძველს. სულიერი სა-
კითხი და საზოგადოთ ინდივიდუალიზმის
პრობლემა (აქედან ეროვნებისაც, რო-
გორც ინდივიდის) ამ თეორიის სახით
ვერ ჩაითვლება გადაწყვეტილათ... ასეთ
მრავალგვარ დასაწყისს ერთის საშობით
ვერ მიუდგებით. აქ მე აზრათ არა მაქვს
ამ საკითხის გარკვევა და ასე თუ ისე
გადაწყვეტა, მაგრამ, ჩემის აზრით, არ
შეიძლება ანომალიათ არ ჩაითვალოს
ასეთი უარყოფა თავის თავისა, დამომა
ერის ინტერესებისა და კულტურული
კოსმოპოლიტიზმის მშრალი აღსარება.

ამ ეროვნულ ინდიფერენტისმს შექმ-
ლო მიეყვანა საქართველოს ისტორია იმ
სამარცხინო ფურცელში, რომელზედაც
აწერია: ქართველებმა მოკლეს თავისი
ეროვნული სიამაყე ილია ქავჭავაძეო.
სწორეთ იმ მთავარ ანომალურ მომენ-
ტიდან, რომელიც ჩვენს ეროვნულ თა-
ვისუფრობას გმობს და მისთვის ბრძო-
ლას სარკასტიულათ დასცინის, სწორეთ
აქედან გამოდის სხვა მრავალი ანომალ-
ური მოვლენა ჩვენს საზოგადოებრივ
ცხოვრებაში, მრავალი კურონობი სა-
მარცხინო ელფერისა, როგორც უგუ-
ნური პროტესტების ბეჭდვა გაზეთებში,
მხარაძის სექტანტური აზრები, მოსკო-
ვის სტუდენტთა კულტურულ წრეში

